Cana asobnaha numaru 20 hr. Przesyłka opłacona ryczałtem

Nr. 22. Wilnia, Piatnica 28 Červienia 1929 h. Hod V (XIII).

BIEŁARUSKAJA KRYNICA

PALITYČNAJA, HRAMADZKAJA I LITERATURNAJA HAZETA.

Adres Redakcyi i Administracyi: WILNIA, LUDWISARSKAJA 1-19. (Wilno. Ludwisarska 1-19) Redakcyja adčyniena ad 9 hadz. ran. da 4 hadz. wieč.

„Biel. KRYNICA" kaštuje na hod—10 zał., na paŭhoda—5 zał., na 3 miesiacy — 3 zał., na 1 miesiac — 1 zał. HAZETA WYCHODZIĆ RAZ U TYDZIEŃ.

Cana abwiestak: na 1-šaj staroncy 60 hr., 2 i 3 — 50 hr., na 4-aj — 40 hroš. — za radok drobnaha druku ŭ adnej špalcie

Polityka nowaha anhielskaha uradu Mac Donalda.

Jak užo wiedama z telehramaŭ, u Anhlii pašla apošnich wybaraŭ dajšla da ŭłady rabotnickaja Partyja Pracy (Labour Party) i nowy ŭrad utwaryŭ pawadyr hetaje partyi Mac Donald (čytajecca Makdonald).

Hetyja wybary i ŭtwareńnie nowaha ŭradu ŭ suświetnym palityčnym žyćci majuć ahramadnaje značeńnie, bo Partyja Pracy dziaržycca inšych palityčnych kirunkaŭ nia tolki ŭ unutranaj anhielskaj, ale i ŭ zahraničnaj palitycy, čym konserwatysty, jakija dahetul prawili Anhlijaj.

Čym-ža rožniacca pamiž saboju konserwatysty i Partyja Pracy?

My nia budziem tut wykładać rožnic u unutranaj palitycy, skažam tolki, što konserwatysty zmahalisia za stary, abšarnicki i kapitalistyčny ład, a Partyja Pracy idzie da taho, kab dać poŭnyja prawy dla pracoŭnaha ludu. Nas tut bolej interesuje rožnica ŭ zahraničnaj palitycy hetych dwuch partyjaŭ. A hetaja rožnica woś u čym: konserwatysty chacieli-b pakinuć usio tak, jak jano jošć ciapier, h. zn.: nienarušalnaść mirawych traktataŭ i ciapierašnich hranic u Eŭropie; ciesny sajuz Anhlii z Francyjaj, abapiorty na tym, kab z adnaho boku cisnuć Niamieččynu, a z druhoha — uwarużacca prociŭ Ameryki; niepryznawańnie Sawietaŭ i bajkot ich palityčny i handlowy. Aproč hetaha konserwatyŭnaja partyja ćwierdziła, što sprawa nacyjanalnych mienšaściaŭ u Eŭropie naładžana dobra i što mienšaści majuć abawiazak być wiernapaddanymi dla kožnaj dziaržawy i što wialikija dziaržawy majuć prawa asymilawać čužyja narodnaści nia tolki dziaržaŭna, ale i kulturna-nacyjanalna. Woś jak hladziać na sprawy zahraničnaj palityki anhielskija konserwatysty.

A jak hladziać na hetyja sprawy pawadyry Partyi Pracy?

Woś-ža jany hladziać zusim inakš. Jany kažuć, što ciapierašni palityčny ŭkład u Eŭropie niesprawiadliwy i chočuć pieramieny. Ale pieramienu dumajuć prawodzić nie wajnoju, ale mirnym sposabam, praz Lihu Narodaŭ. Wydatny pradstaŭnik Partyi Pracy Snawden zajawiŭ, što nichto nia moža zabaranić Niamieččynie dachadzić swaich prawoŭ i nawat źmieny ciapierašnich hranic, ale tolki praz Lihu Narodaŭ. Zatym prawadyry Partyi Pracy damahajucca, kab Liha Narodaŭ abapiorłasia nie na pierawazie wialikich dziaržawaŭ, ale na mižnarodnym supracoŭnictwie. Apirajučysia na hetym supracoŭnictwie Partyja Pracy nia choča zadziracca z Amerykaj, bo heta moža prywiaści ŭžo nie da eŭropejskaj, a da suświetnaj wajny, adkidaje damahańni Francyi i nia choča dalej cisnuć Niamieččynu i maje namier nawat wywieści anhlijskija wojski z Nadrenii, što pahražaje zachodnim hranicam Polščy. Słowam, Partyja Pracy manicca zawiaści na świecie nowy paradak, abapiorty na bolšaj sprawiadliwaści.

Hetkaja palityka nie padabajecca tym, katoryja chacieli-b utrymać usio pastaromu, asabliwa Francyi i Polščy. Waršaŭski „Kurjer Poranny", jaki uważajecca orhanam ministerstwa zahraničnych spraŭ, piša: — stratajü dla nas budzie adsutnaść pry kirawańni zahraničnaj palitykaj Anhlii Čemberlena, praca jakoha ŭ Lizie Narodaŭ była ad całaha radu hadoŭ prychilnaj dla Polščy.

Ale najbolš rožnicca anhielskaja Partyja Pracy ad konserwatystaŭ u sprawie nacyjanalnych mienšaściaŭ. Dokazam hetaj rožnicy jošć artykuł samoha Mac Donalda ŭ hazecie „Sunday Times". Hety artykuł narabiŭ šmat šumu pa ŭsim świecie. Pačali kryčać, što artykuł Mac Donalda heta nia što inšaje, jak tolki padważywańnie traktataŭ, zaachwočywańnie mienšaściaŭ da prociŭdziaržaŭnaj dziejnaści i rujnawańnie miru. Francyja i Juhasławija ŭžo złažyli aficyjalnyja pratesty prociŭ hetaha artykułu, a inšyja dziaržawy źbirajucca zrabić toje samaje.

U čym-ža sprawa i adkul taki homan? Što takoje napisaŭ Mac Donald u swaim artykule?

Jon damahajecca poŭnych hramadzkich prawoŭ dla nacyjanalnych mienšaściaŭ šanawać ich mowu i relihiju ŭ zakonadaŭstwie, administracyi i školnictwie; zawiaści aŭtanomiju ŭsiudy tam, dzie mohuć być stworany z nacyjanalnych mienšaściaŭ addzielnyja prawincyi. Aproč hetaha Mac Donald zajaŭlaje, što kožny, chto zmahajecca za ŭstanoŭku miru ŭ Eŭropie, pawinien raźwiazać sprawu nacyjanalnych mienšaściaŭ.

Hetyja swaje pažadańni Mac Donald kiruje nia tolki pa adrasu małych dziaržaŭ, ale i wialikich, jak Francyja i Italija, i zatym taki wialiki hnieŭ i abureńnie. Wiedama, hołas premjera anhielskaha ŭradu nia moža astacca biaz recha i jošć nadzieja, što sprawa nacyjanalnych mienšaściaŭ raniej ci paźniej stanie na paradku dnia mižnarodnaj palityki i pastawić jaje ŭžo nie Stresemann, ale Mac Donald.

Pry kancy musim adznačyć, što sam Mac Donald jošć niazwyčajnaj česnaści caławiek. Z biednaha chłopčyka, dziakujučy swajmu rozumu i wialikamu charaktaru, wybiŭsia na takoje wysokaje stanowišča. Heta jošć nia tolki caławiek sprawiadliwy, ale i relihijny. Jak i bolšaść siabroŭ Partyi Pracy, jon uważaje za swoj światy abawiak spaŭniać zahady anhlikanskaj relihii i čytać kožnuju niadzielu światoje pisańnie. Anhielskaja Partyja Pracy choć i zawiecca časam socyjalistyčnaj, adnak nie wykidaje z swajej prahramy relihii i starajecca jaje prawodzić u žyćci.

Jak bačym, anhielskaja Partyja Pracy imkniecca da bolšaj sprawiadliwaści ŭ świecie. Dyk pamažy-ž im Boža ŭ ichniaj pracy!

Litoŭcy ŭ Zachodniaj Biełarusi.

Nie pieraličajučy tych pawietaŭ, u jakich Litoŭcaŭ naličywajecca niemałaja ličba, Litoŭcy źjaŭlajucca ad niapamiatnych časoŭ stałymi žycharami ŭ Zachodniaj Biełarusi i ŭ pawietach: Lidzkim, Ašmianskim, Wałożynskim i čaści Maładečanskaha.

U Lidzkim pawiecie Litoŭcy razam z Biełarusami zasialajuć miajscowaści u wakolicach: Ejšyšak, Žyrmunaŭ i Radunia. Ahułam każučy, u Lidzkim pawiecie Litoŭcy siarod nasielnictwa biełaruskaha raśkidany šyroka. Polskaja statystyka z 1921 h. znachodzić Litoŭcaŭ u Lidzkim pawiecie ŭ 23 hminach z ahulnaha liku 27 hmin u pawiecie.

Ašmianski pawiet litoŭskaha nasielnictwa maje mienš ad pawietu Lidzkaha. Litoŭcy ŭ Ašmianskim pawiecie siarod nasielnictwa biełaruskaha žywuć u wakolicach: Dziawienišak, Kanwališak i Groŭžyšak.

Pawiet Wałožynski z častkaj pawietu Maładečanskaha majuć Litoŭcaŭ bolš, čymś pawiet Ašmianski. Litoŭcy ŭ hetych pawietach siarod nasielnictwa biełaruskaha znachodziacca ŭ wakolicach: Bakšt, Iwienca, Łazdun i Dud.

Pa relihii Litoŭcy ŭsie kataliki i rožniacca ad Biełarusaŭ tolki mowaj. Zwyčai miascowyja (lokalna-prawincyjanalnyja) adny, jak u Biełarusaŭ tak i ŭ Litoŭcaŭ.

Treba zaznačyć, što Litoŭcy ŭ Zachodniaj Biełarusi wielmi lojalnyja da Biełarusaŭ, nie zważajučy na toje, što jany rožniacca ad Biełarusaŭ mowaj i ŭ niekatorych miajscoch relihijaj (siarod Biełarusaŭ prawasłaŭnych). Socyjalnaj rožnicy miž Biełarusami i Litoŭcami niama nijakaj: jak Biełarusy tak i Litoŭcy — usie sialanie. Litoŭcy da biełaruskaha adradženskaha ruchu adnosiacca prychilna, nidzie nie dajecca zaŭważyć, kab Litoŭcy padtrymliwali staranu praciŭnikaŭ biełaruskaha adradžeńnia.

U sprawach ahulna-hramadzkich, jak wybary ŭ samaŭrady ci Sojm, Litoŭcy ŭ našym kraju, čujučysia mienšaściaj, aktyŭnaści addzielnaj nie prajaŭlajuć, astajučysia ŭ hetych sprawach pasyŭnymi. Pasyŭnaść Litoŭcaŭ u ahulna hramadzkich sprawach našaha kraju peŭnie-ž nia jošć dadatniaj staranoj dla nas Biełarusaŭ. Dziela hetaha my Biełarusy musim šukać tych šlachoŭ, jakija-b u ahulna-hramadzkich sprawach našaha kraju zacikawili i Litoŭcaŭ i kab litoŭskaje nasielnictwa ŭ sprawach ahulnaha značeńnia dla kraju nia było pasyŭnym, a prajaŭlała aktyŭnaść supolnym frontam z aktyŭnaściaj biełaruskaj. Hetym pawinna zacikawicca jak biełaruskaja, tak i litoŭskaja intelihiencyja i całuju sprawu należna pastawić; patreba tym bolšaja, bo sialanie biełaruskija i litoŭskija daŭno ŭžo znachodziacca na šlachu supracoŭnictwa ŭ ahulnych intaresach kraju.

p—k.

Awantura polskich endekaŭ u Drui i ks. Barodzič.

Parafijalny kaścioł u Drui i ŭsia kaścielnaja majemaść u 1923 hodzie papieskim dekretam pieradana dla zakonu Ajcoŭ Marjanaŭ. Hety Zakon zasnawaŭ tam swoj klaštar i spaŭniajučy dušpastyrskija abawiazki ŭ absłuhoŭwańni ŭsiaje Drujskaj parafii, pawioŭ sapraŭdnuju chryścijanskuju pracu, wykidajučy z kaścioła ŭsialakaha rodu palityku. Ajcy Marjany, jak sapraŭdnyja misyjanery, z metaj pašyreńnia chryścijanstwa siarod *biełaruskaj* ludnaści Drujskaj parafii, nie mahli adwiarnucca zadam i da biełaruskaha adradžeńnia, a naadwarot, im nawat pawodle mahčymaści zacikawilisia. Heta stała adnak kaścioj u horle ŭsialakaha rodu polskim šowinistam.

I tak, na bačynach endeckaha „Dzienika Wilenskaha" paŭstaŭ prajekt budowy nowaha kaścioła ŭ Drui, jak-by konkurencyja Ajcom Marjanam.

Ale dziela taho, što ŭsia ziamla, jakaja należyć da Drujskaha kaścioła, razam z kaściołam i kaścielnymi budynkami, Papiežam pieradana dla zakonu a. a. Marjanaŭ i biez dazwołu hienerała taho zakonu nichto nia maje prawa henaj majemaściaj rasparadžacca, polskija endeki kinulisia byccam na samawolu tamašniaj ludnaści, pasłuhoŭwajučysia sprytnaj u takich sprawch asobaj ks. Barodziča.

13 červienia siol. h. ks. Barodzič *paklikajučysia na prykaz Wil. Arcybiskupa*, („Przegląd Wileński") raspačaŭ akcyju budowy kaścioła ŭ Drui.

Paśla nabaženstwa, kali ludzi wyjšli z kaścioła, siarod natoŭpu źjawiŭsia ks. Barodzič i sieŭšy na woz, pad huki naniataha žydoŭskaha arkiestru, pajechaŭ na plac św. Antoniaha i tam skazaŭ pramowu, zaklikajučy składać składki i ačyścić toj plac dla budowy nowaha kaścioła.

Zroblena heta ŭ taki sposab, kab wyhladała što Barodzič byŭ byccam siłaj ludźmi zmušany da takoha wystupleńnia ŭ roli jakohaś apostała ci misyjanera. Było heta nieabchodnym nawat i dziela telehramy Arcybiskupa Jałbžykoŭskaha da superiora klaštaru ŭ Drui Ajca Cikoty, u jakoj Arcybiskup zapiarečyŭ ćwierdžańnie ks. Barodziča, što jon byccam maje prykaz ad Arcybiskupa budawać u Drui kaścioł.

Choć heta sprawa ŭ ciapierašnim stanie

Chto zmorany j zmožany niachaj spažywaje CUKIER.

wonkawa i wyhladaje niezrazumiełaj, dla nas jana susim jasna. Treba tolki zahlanuć za kulisy. Polskija endeki wałasy na sabie rwuć, što z prychodam u Druju Ajcoŭ Marjanaŭ stracili tam na zaŭsiody swaje placoŭki. A što awantura ks. Barodziča nia jość samawolaj tamašniaj ludnaści, dyk ab hetym świedčać tyja fakty, jakija padaje „Przegląd Wileński"—„što ŭsio heta było addaŭna ŭkartawana i ŭplanawana, świedčać ab hetym adnosiny miajscowaj palicyi, katoraja spadziawałasia niekalki tydniaŭ prad hetym pryjezdu ŭ hetaj sprawie ks. Barodziča."

Dyk woś až da čaho pasoŭwajecca endecki šowinizm. Cikawa, jakoje stanowišča ŭ hetaj sprawie zajmie Arcyb. Jałbžykoŭski?

Z biełaruskaha žyćcia.

Z BIEŁARUSI PAD POLŠČAJ.

Dr. med. Ihnat Hahalinski, staršynia CK-BChD pakinuŭ Wilniu i wyjechaŭ u m. Kobryń, dzie spaŭniaje abawiazki Dyrektara pawiatowaha špitala. Funkcyju staršynstwa CK—BChD Dr Hahalinski niaźmienna wykonwaje i na dalej.

D-ru Hahalinskamu na nowym miejscy pracy žadajem jak najbolšaha paśpiechu.

Nowyja knižki. U minułym tydni wyjšli z druku: 1. „Пішы самадзейна," raźwićcio nawyku samastojnaha piśma. Pasobnik dla biełaruskaje škoły i samawukaŭ, č. 1. Wilnia, 1929 h. Cana zł. 2.50. 2. S. Paŭłowič: Мэгадычныя ўвагі да пасобніка „Пішы самадзейна." Wilnia, 1929 h. cana 30 hr. Abiedźwie knihi drukawany hraždankaj koštam aŭtara, u jakoha znachodzicca i hałoŭny skład: Wilnia, Filareckaja 18-5.

Nowaja biełaruskaja časopiś. Dnia 22 h. m. wyjšaŭ 1-šy numar časopisi „Сьвет", jakaja maje być tydniowikam. Ab wartaści hetaj hazety i jejnym kirunku možna budzie skazać niešta peŭnaje tolki paśla wychadu ŭ świet dalšych numaroŭ.

Kulturnaja praca na wioscy. —Teatralnaja trupa Biełaruskaha Inst. Hasp. i Kultury ładziła spektakl-wiečarynu dnia 16 h. m. ŭ Maładečnie.

Miednicki Hurtok Bieł. Inst. Hasp. i Kultury, pry dapamozie Centralnaha Uradu Instytutu, jahonaj trupy i arkiestru Wil. Bieł. Himnazii ładziŭ dnia 23 h. m. spektakl-wiečar u Miednikach, Wil.-Trockaha paw. Było šmat haściej jak z bliskaj, tak i z dalšaj wakolicy, a nawat i z Wilni.

Adamčucki Hurtok Bieł. Inst. Hasp. i Kultury pry dapamozie Centralnaha Uradu Instytutu, jahonaj trupy i arkiestru Wil. Bieł. Himnazii, ładziŭ dnia 24 h. m. spektakl-wiečar u w. Adamčukoch pad Wilniaj. Paśla pradstaŭleńnia adbyłasia publičnaja lekcyja inž. Klimowiča „Ab wyrablańni hleby." Haściej było šmat.

Jašče adna asoba pad sudam za zmahańnie za prawy biełaruskaj mowy ŭ Žodzisnym kaściele. Justyna Halak, žycharka m. Žodzišak atrymała akt abwinawačańnia, u jakim ks. Dronič z palicejskim stražnikam fihurujuć jak hałoŭnyja świedki abwinawačańnia. Sprawa datyča padziejaŭ u žodzisnym kaściele padčas kaladnych świat letašniaha hodu, ab čym my ŭ swoj čas užo pisali. Jak widać, dyk ks. Dronič „pracawać" nie pierastaje, tolki jak jon usio heta budzie świedčyć?

U Baćkaŭskim kamitecie Wil. Bieł. Himnazii dnia 26-ha h. m. adbylisia pierawybary. U nowy prezydyjum uwajšli hram: Tyškiewič (staršynia), Bychawiec, Halak, senatar Bahdanowič i Sakałowa.

Matura ŭ Wil. Bieł. Himnazii. Dnia 28 h. m. končylisia maturalnyja ekzaminy. Z ahulnaha liku dapuščanych da ekzaminu 22-ch čaławiek, 5 čaławiek zatrymana paśla ekzaminaŭ piśmiennych. Maturalnyja ekzaminy zdali: 12 absolwentaŭ himnazii i 4 eksterny:

Chaniaŭka Česłaŭ, Fiodaraŭ Lawon, Hryškiewič Tamaš, Kiepiel Jury, Kaŭšanka Zoja, Milučanka Marysia, Samachwał Siarhiej, Saroka Siarhiej, Taranda Adam, Tyškiewičanka Tamara, Urbanowičanka Hanna, Wajciechowič Zdzisłaŭ, Asajewičanka Zofija, Pieciukiewič Marjan, Žuraŭloŭ Siarhiej i Jackiewič Mikoła.

BIEŁARUSY U ČECHASŁAWAČČYNIE.

Jašče kulturnyja biełaruskija siły. Niadaŭna skončyli: 1. ahranamičny addzieł českaj politechniki ŭ Prazie hram. S. Busieł, z tytułam inž. ahranomii, i 2. filozofičny addzieł českaha uniwersytetu ŭ Prazie hram. M. Čarnecki, z tytułam dochtara filozofii. Abodwa nazwanyja Biełarusy starajucca pryjechać u Zachodniuju Biełaruś.

Z Niezaležnaj Litwy.

Sigimura — ab Litwie. U Litwu pryjechaŭ z Ženewy zastupnik sekretara Lihi Nacyjaŭ Japoniec Sigimura. U hutarcy z karespandentami zahraničnych hazetaŭ Sigimura skazaŭ:

„Moj pryjezd heta — misija wietliwaści i pryjaźni. Ja znajomy z pałažeńniem Litwy, bo paŭtara hoda tamu nazad specyjalna zajmaŭsia litoŭskimi sprawami. Dziakujučy pradstaŭnikom Litwy ŭ Lizie Nacyjaŭ ja mieŭ mahčymaść blizka paznajomicca z hetaj *pryhožaj staronkaj*. Ja liču siabie wiaščunom pacyfizmu (spakoju) i dumaju, što moj pryjezd umacuje suwiaź miž Litwoj i Lihaj Nacyjaŭ.

Kanhres Litoŭska-Łatwijskaje jednaści, na jaki pryjechała z Łatwii kala 100 asob, adbyŭsia 21-23 h. m. Na hetym kanhresie, miž inšymi, była wyniesiena pastanowa damahacca addačy Wilni praŭdziwym jaje haspadarom.

Niamieckaja ekskursyja ŭ Koŭnie. Apošnim časam haściła ŭ Koŭnie niamieckaja ekskursyja Niamiecka-Litoŭskaha T-wa ŭ Königsbergu (Karaleŭcy). Pryjechaŭšych było 92 asoby.

Kuplajuć u Litwie koni. Kamisija S.S.R.R. dla kupli koniaŭ končyła swaju pracu i wyjechała z Kłajpedy. Kuplena ŭsiaho kala 200 koniaŭ. Za kania płacili 80-150 dalaraŭ.

Abawiazkawaje nawučańnie dziaciej u pačatkawych školach uwodzicca na terenie ŭsiej Litwy ad pačatku 1929-30 škołnaha hodu.

Jubilej m. Koŭna. Razam z 500-letnim jubilejem kn. Vitoŭta, budzie abchodzicca ŭ nastupnym hodzie taksama 900-letni jubilej adnaho, z najstarejšych haradoŭ Litwy, ciapierašniaj stalicy — Koŭna.

Hadawy źjezd partyi „Tautinikaŭ." 15 h. m. adbyŭsia źjezd panujučaj ciapier u Litwie partyi „Tautinikau". Na źjeździe byli prysutny premjer Litwy praf. Voldemaras i staršynia partyi Vileišis.

Z Polšču

Dziaržaŭny Trybunał razhladaje sprawu b. ministra Čechowiča. Sudowaja sprawa b. min. Čechowiča ŭ Dziaržaŭnym Trybunale pačałasia 26 h. m. Jak świedki na hetuju rasprawu paklikany ministry: Składkoŭski, Kwiatkoŭski, dr. Jurkiewič, marš. Piłsudzki i p. Osoŭski.

Ministry Składkoŭski i Kwiatkoŭski ŭ swaich saznańniach zajawili, što min. Čechowič byŭ u takich samych warunkach u suadnosinach da Sojmu, u jakich byli jany i inšyja ministry i što pieraraschod budžetu byŭ rehulawany tolki marš. Piłsudzkim.

Marš. Piłsudzki, haworačy jak świedka prad sudom Dziaržaŭnaha Trybunału, skazaŭ wialikuju pramowu, u jakoj wostra skrytykawaŭ kanstytucyju i jaje twarcoŭ, kažučy miž inšym „wiedaju, što za pany twaryli hetuju kanstytucyju, pany, katoryja zasłuhoŭwali na šybianicu". Dalej m.

Biblijahrafija.

Б. Друцкі-Падбярэзкі. Падручны Беларуска-Польскі слоўнік. (15.000 беларускіх слоў гражданкай і лацінкай). Пад рэдакцыяй В. Грышкевіча, сябры Беларуск. Навуковага Таварыства ў Вільні. Вільня 1929. „Віленскае Выдавецтва" Б. Клецкіна.

Sprawa biełaruskich leksyčnych zboraŭ dasiul mała kali stawiłasia nawukowa i našyja słoŭniki roznych aŭtaraŭ wychodzili ŭ świet zaŭsiody wypadkowa, pa ŭłasnaj inicyjatywie aŭtaraŭ — dyletantaŭ (W. Łastoŭski — piśmieńnik-samawuk, braty Hareckija — kamorniki). Akademična raspracawanyja našyja słoŭniki — heta Nasowiča — słoŭnik wielmi pastareły, wypuščany pad dahladam staroje rasiejskaje Akademii Nawuk, dy biełaruska-rasiejski słoŭnik Niekrašewiča i Bajkowa, wypuščany niadaŭna Biełaruskaju Akademijaj Nawuk u Miensku.

Zusim zrazumiełaja reč, što hetkija pracy, jak zbory našaha leksyčnaha bahaćcia inačaj i nia warta rabić, jak tolki ŭ samym šyrokim masštabie, robiačy ich mahčyma stroha akademična. Słoŭnik Nasowiča choć i wielmi abšyrny, ale karystacca im šyroka niemahčyma dla tych, chto mała znajomy z našaju rodnaju mowaju. Wydany hety słoŭnik rasiejskim prawapisam, redka dzie jaho ciapier možna znajšci dyj źmiaściŭ u im Nasowič usie jakija tolki sustreŭ na Biełarusi słowy z žywoje hutarki. Čužych słowaŭ tam šmat...

Razhladany nami słoŭnik Druckaha-Padbiareskaha — heta prosta niejki wyrazak z raniejšych dyletanckich pracaŭ, zrobleny „na skoruju ruku", bo aŭtar i redaktar hetaha słoŭnika sami zaznačajuć u pradmowie, što „apracawany i nadrukawany jon byŭ u praciahu ŭsiaho waśmioch miesiacaŭ"... Dziŭna! Kamu byŭ patrebny hety paśpiech? Aŭtary słoŭnika, jak widać, rabili jaho biez nijakaha planu i nawat biaz nijakaj mety, bo ništo-ž i nie wymahaje dasiul hetkaje palučaje ŭ im patreby, kab šrajbawać i razam wydrukawač jaho za niejkich 8 miesiacaŭ! I kali hlanuć na hety słoŭnik, dyk widać adrazu, jakaja heta praca i jaki... druk. Na 294 staronki słoŭnika ŭ kancy jaho znachodzim 292 *zaŭwažanyja* pamyłki. Ale niechta błaha hetyja pamyłki zaŭwažaŭ, bo stroha pierahladajučy hety słoŭnik, jaho tre' było-b pierarabić nanowa zusim — hetkaja moc zastajecca ŭ im pamyłak niezaŭwažanych, ci—praŭdziwiej kažučy—ŭwieś hety słoŭnik — heta adna wialikaja pamyłka, adno nieparazumieńnie!

Jak bačym z aŭtarskaje pradmowy da słoŭnika, rabiŭsia jon z žywoj mowy i literatury, z „Niewialičkaha biełaruska-rasiejskaha słoŭnika" M. Hareckaha, z „Rasiejska-kryŭskaha (biełaruskaha) słoŭnika" Łastoŭskaha, uwajšli ŭ jaho i „nowatwory" biełaruskich filolohaŭ.

Dalej iznoŭ pišacca ŭ pradmowie: „Hetkim čynam našaja praca źjaŭlajecca nie kompilacyjaj tolki, jak zazwyčaj słoŭniki, ale ŭ bolšaj swajej čaści — pracaj samastojnaj"...

Razumiej — jak chočaš!

Razhladajučy hety słoŭnik, bačym, što jon niejak štučna byŭ pawialičany ŭ swaim raźmiery, dziela taho musić, kab nahnać patrebnyja kamušci 15.000 słowaŭ, bo niekatoryja słowy prosta žyŭcom paŭtorany dwa razy ŭ tym samym tłumačeńni ich, napr. *adpačywać, abahnać, baić i bajać, dalečynia i dalačynia, zaklik*. I chto wiedaje, kolki paŭtareńniaŭ naahuł na praciahu ŭsiaho słoŭnika!?... Ad niekatorych iznoŭ słowaŭ padany wywodnyja, napr. ad słowa *abahnać* — abahnany, ad *abapał* — abapalna, abapalnaść, ad *abwiestka*—abwieščany, abwiaścić, abwiaščać, abwiaščeńnie...

Kali pačać jašče kožnaje słowa skłaniać ci sprahać, dyk wiedama, što možna razduć słoŭnik da niačuwanaje wialičyni.

Naciski na słowach padanyja časta-husta zusim nia tak, jak heta treba, i praz heta zusim popularnyja słowy kalečacca da niepaznawalnaści. Zamiest ačmucić (nacisk na apošnim składzie) majem ačmucić, nacisk na u), brynkać, zamiest brynkać, hnusić i hniusić zamiest hniusić, dabytak, zam. dabytak, dasiahnuć, zamiest dasiahnuć, dziewiaćdziesiat, zam. dziewiaćdziesiat, dušahub, zamiest dušahub, zaručyny (z naciskam na adodwa „y") zam. zaručyny, zasmucicca, zamiest zasmucicca, dyj chto wiedaje, jak tam dalej, kali pieratraści słoŭnik da kanca.

Tłumačeńnie našych słoŭ na polskuju mowu spraŭdzić moža tolki dobry znawiec, ale kožnamu chiba dziŭnym pakažacca, što *załoha* panašamu—aznačaje papolsku *zakładnik*, *abłoha* papolsku maje być odłóg, ugór, kali i pabiełarusku kažuć adłoh, uhor, a *abłoha miesta* moža być na wajnie.

Technična drukarnia wypuściła słoŭnik da taho nieachajna, što niekatorych litaraŭ u słowach zusim niama, pawypadali niedzie.

Usich zahanaŭ słoŭnika nia źmieściš, jak toj kazaŭ, i na wałowaj skury.

I pawažanym aŭtaram warta było-b trymacca bolšaje pašany da biełaruskaje sprawy, jakuju nielha bracca rabić tolki tak, kab jaje spartolić.

Karyści ad padobnych słoŭnikaŭ nia moža być nikomu nijakaj, a było-b dobra, kab i škody nijakaj jany nie narabili.

Wiaskowy.

Kali chočacie, kab Wašy dzieci byli zdarowyja, nie škadujcie im CUKRU.

Piłsudzki śćwiardziŭ, što suadnosiny da Sojmu braŭ na siabie, zajaŭlajučy, što za heta nia tolki nie pačuwajecca winoŭnym, ale ŭważaje za zasłuhu što jšoŭ prociŭ Sojmu, što Sojm uśmiryŭ (ukruciŭ) i sojmaŭładztwa wykinuŭ. U kancy m. Piłsudzki skazaŭ, što akt abwinawačańnia min. Čechowiča jość sojmawaj kamedyjaj i pieršaje pasiedžańnie Dziaržaŭnaha Trybunału jość kamedyjaj histaryčnaj. Na zakančeńnie m. Piłsudzki zajawiŭ — „Ja nia maju ničoha bolš kazać, chaču adnak padkreślić „niecność" rytualnaha „mordu" dakananaha nad p. Čechowičam, katory byŭ najbolš prychilny da pracy, choć ciažkaj i wielmi dla jaho trudnaj u adnosinach da ŭsialakich sojmawych bzduraŭ tady, kali mieŭ pieraškody ŭwa mnie". Swaju pramowu m. Piłsudzki pierapłoŭ słowami, jakich nia možam tut paŭtaryć.

Pasła pramowy m. Piłsudzkaha pasoł Liebermann ad imia abwinawačwajučych zaściarohsia prociŭ abrazy Sojmu.

Prysud maje być wydany 29 h. m.

Palityčny praces u Lwowie. Dnia 18 h.m. u Lwoŭskim akružnym sudzie pačaŭsia nowy palityčny praces — epiloh wiedamych padziejaŭ u listapadzie minułaha hodu ŭ Lwowie. Na ławie abwinawačanych zasiadajuć 4 maładyja ukrainskija studentki i 3 studenty Ukraincy. Akt abwinawačańnia zakidaje padsudnym prynaležnaść da U. W. A. (Ukrainskaja Wajskowaja Arhanizacyja), supracoŭnictwa z toj arhanizacyjaj i padtrymliwańnie akcyi (čynnaści) taje arhanizacyi skirowanaj prociŭ Polščy.

Zahraničny kapitał kuplaje polskija banki. Kaliś mocny Lwoŭski „Ziemlarobski Kredytowy Bank" pasła wajny pačaŭ słabieć. Niadaŭna bolšaść akcyjaŭ taho banku zakupiła bankowaja wienska-londanskaja konsorcyja. Heta znača zakupiŭ hety bank zahraničny kapitał.

Z zahranicy.

Niespakoj na Bałkanach. U apošnija časy adnosiny miž Juhasławijaj i Baŭharyjaj uznoŭ pahoršylisia. Niekalki dzion tamu nad serbska-baŭharskaj hranicaj dajšło da krywawych sutyčak miž baŭharskaj žandarmeryjaj i dywersantami. U hetaj sutyčcy zabity dwa baŭharskija žandary i niekalki dywersantaŭ zabita i raniena. Biełhradzkaja presa piša, što henyja sutyčki wyklikajuć baŭharskija emihranty.

U Kanadzie (kantynent amerykanski) jość wialikaja ličba wyemihrawaŭšych tudy Ukraincaŭ. Kanadzkija Ukraincy majuć swajho pradstaŭnika u kanadzkim parlamancie Łučkowiča. Hety ukrainski pasoł u kanadyjskim parlamancie p. Łučkowič niadaŭna wysłaŭ u kanadyjski sekretarjat Lihi Narodaŭ i ŭ kamisiju troch (mieńšaściowuju) memorjał, u jakim infarmuje Lihu ab adnosinach u starym kraju. — „U čas, kali wyznačany nowyja palityčnyja hranicy Eŭropy, sprawiadliwaść tady peŭnie lažała zachloroformowanaja. Pasyłaju hety memorjał ad imia 400.000 Ukraincaŭ u Kanadzie i wieru, što da ich hołasu wy prysłuchajeciesia".

Jak bačym, kanadyjskija Ukraincy nie zabywajuć swajho abawiazku adnosna staroha kraju.

Aściarožny pawarot nowaha kursu anhielskaj zahraničnaj palityki u adnosinach da S.S.R.R. Zaraz-ža pasła wybaraŭ u anhielski parlamant, pasła jakich Partyja Pracy, na čale z Mac Donaldam, pryšła da ŭłady, Mac Donald niespadziawana nie śpiašaŭsia nawiazywać adnosinaŭ Anhlii z S.S.R.R. i byŭ namierany śpierša pajechać u Ameryku i tam dobra raźwiedać, čamu Ameryka nie pryznaje S.S.R.R. i nie nawiazywaje z balšawikami narmalnych adnosinaŭ. Ciapier hety namier u zahraničnaj palitycy Anhlii pieramianiŭsia i aściarožna pawaračywajecca na šlach pryznańnia S.S.R.R. i nawiazańnia miž Anhlijaj i S.S.R.R. znosinaŭ palityčnych. Hazety padajuć, što pajedzka Mac Donalda ŭ Ameryku adkładywajecca až da nastupnaha hodu. Što datyčyć uznaŭleńnia dyplomatyčnych znosinaŭ miž Anhlijaj i S.S.R.R., dyk heta budzie prawodzicca pawoli.

U S.S.R.R. ad času balšawickich paradkaŭ zaŭsiody ludziam dakučaje hoład. U pieršych hadoch balšawickaj ułady dakuku hoładu tłumačyli chatniaj wajnoj, kontrrewalucyjaj i inšymi padobnymi pryčynami, a ciapier dyk i winić niama kaho. Hazety padajuć, što ŭ Maskwie i Pietrahradzie ŭznoŭ nie chapaje praduktaŭ pieršaj patreby. Zapasy muki, miasa i bulby ŭ kooperatywach raspradany. U Pietrahradzie adčuwajecca niedachop małočnych praduktaŭ. Litr małaka kaštuje 55 kap.. Sawieckija hazety zaklikajuć nasielnictwa da supakoju, bo ludzi, adčuwajučy hoład, pačynajuć narakać.

DĄ NAS PIŠUĆ.

CHOČAM DRUKAWANAHA SŁOWA U RODNAJ MOWIE BIEŁARUSKAJ.

Iščołna, Lidzkaha paw. Žychary našych wakolic usie Biełarusy. Polskija ksiandzy, wučycieli j inšyja šyrycieli polskaj kultury ŭ našym krai starajucca pašyryć siarod našych ludziej polščynu. Najbolš polskaj dziejnaści prajaŭlajuć polskija ksiandzy. Jany starajucca jak najšyrej raspaŭsiudžywać endecki „Naš Przyjaciel". Woś hetym samym jany i zdradzilisia ŭ wačoch našych ludziej, jak pašyralniki ŭ pieršaj čarzie polskaści i pasła tolki katalickaści. Kab hetyja ksiandzy źwiartali bolš ŭwahi na sprawu katalickuju, a mienš — na sprawu pašyreńnia polskaści, dyk by našy ludzi i ciapier mocna trymalisia ŭ kaściele polščyny, ale jak ksiandzy pačali jšci ŭ narod z endeckim „Naszym Przyjacielam", dyk ludcy našy zrazumieli, što tut sprawa nie ŭ katalickaści, a ŭ polskaści. Dziela hetaha našy sialanie pačali wypisywać swaju rodnuju hazetu „B. Krynicu" i cikawicca biełaruskimi knižkami. Choć ksiandzy i zabaraniajuć čytać „B. Krynicu", ale ludzi dobra wiedajuć, što polskija ksiandzy zabaraniajuć „B. Krynicu" čytać dziela taho, kab pašyryć „Nasz Przyjaciel". Tamu ŭ hetaj sprawie našy ludzi ksiandzoŭ i nia słuchajuć i słuchać nia buduć.

M. B.

DAMAHAJUCCA RODNAJ MOWY U KAŚCIELE.

Kluščany, Świancianskaha paw. Ludzcy našy sioleta „zawiasnawali": nia majuć ani chleba, ani da chleba. Usio ciešyli nas, što pryjdzie niejkaja palohka, až tut padatkowy šrub jašče bolš zaciskajecca, a zarabotkaŭ niama nijakich.

Nia wiedajem my što dumać i što rabić z hetym zahadam bialeńnia chataŭ. Woto-ž užo nastali časy! I to čym dalej, tym horš. Chaj Boh baronić.

Biełaruskaść u nas idzie pamału napierad. Nadta-ž nas tut zajadaje ciemnata. Na ščaście z „polskaha" boku. Woś abrazok: tutejšyja wyradki rady-by siabie nazywali „wszechpolakami"; jany-ž padčas wybaraŭ raśpinajucca i hałasujuć za „adzinku" i jeździać na źjezdy... „Piasta". Wychodzić tak, što adzin čaławiek znachodzicca ŭ troch partyjach: bolšaha biazhłuździa i wydumać trudna.

Moładź naša ciapier tak razwydreła, što i spatykacca z jej u biełу nawat dzień strašna. A kali chto mima ŭsio heta jej źwiernie ŭwahu, dyk chaj budzie pryhatawanym, što pasła načy znajdzie niačuwanyja škody na swajej majemaści. Woś da čaho dawodzić „wychawańnie" moładzi puščanaj samapasam. Niekatoryja z tutejšych ludziej prabawali ŭžo našu moładź uprahčy ŭ niejkija polskija „koły", zabirajučy tudy samych... nu, samych „nadziejnych". Ničoha heta adnak nie pamahło, bo akrama rahatych šapak, ničym inšym hetyja „członki" nie adznačajucca. Dy jano i być inakš nia moža, bo polskija „koły" mohuć jeździć pa polskich tolki darohach a ŭ nas-ža, wiedama, kraj nia polski, a **biełaruski**. Nam patrebny tut nia „koły", a hurtki Bieł. Instytutu Haspadarki i Kultury, jakija, praŭda, nia karmiać naša sialanstwa roznymi „kamedyjkami", ale niasuć jamu sapraŭdnuju pomač kulturnuju i haspadarčuju.

U pačatku maja s. h. było ŭ nas uračystaje nabaženstwa za dušu św. p. ks. K. Stepowiča. Padabałasia nam nadta **biełaruskaja** pramowa ks. Stankiewiča z Wilni. Škoda tolki, što pramowa heta nia była ŭ kaściele, jak heta rabiłasia za časoŭ niaboščyka ks. Stepowiča, a ŭ Narodnym Domie. Kažuć, što užywać mowu biełaruskuju ŭ kaściele zabaraniaje ciapierašni arcybiskup. Kali heta praŭda, dyk sumna, što arcybiskup nia słuchaje zahadu Božaha, kazaŭšaha „chwalicie Boha ŭsie narody", a znača i narod biełaruski. Ale našamu ciapierašniamu arcybiskupu daražejšy chiba zahad polskaj čornaj sotni (endecyi), čymsia Božaja Wola.

Wysoki Pastyru! Daloka z hetym nia dojdzieš. Najwyšej da Waršawy, kudy i biez taho zahaniajuć nas inšyja ułady. Ty-ž musiš nas wiaści da Boha!

W. M.

KLIN WYHANIAŬ KLINY I SAM UWIAZ.

Mickuny kala Wilni. U hetym hodzie wykrylisia hrašowyja nadužyćci ŭ našaj hminie až troch wojtaŭ. Ab hetych nadužyćciach šyroka pisali ŭ swoj čas polskija hazety, prypisywajučy zasłuhi ab wykryćci hetych nadužyćciaŭ miž inšymi i p. Bilmanu, sekwestrataru našaj hminy, katoraha była prysłaŭšy da nas ułada nadzorčaja. Swajho času hminnaja Rada, na prapazycyju radnaha J. Paźniaka, dziela ekanomii hminnych hrošaŭ, damahałasia zwalnieńnia sekwestratara, ale prysutny na pasiedžańni Rady pradstaŭnik nadzorčaj ułady ćwiorda stajaŭ za toje, kab sekwestratar p. Bilman na dalej astawaŭsia ŭ našaj hminie. Upłyŭ pradstaŭnika nadzorčaj ułady ŭ hetaj sprawie pierawažyŭ nad upływam radnaha Paźniaka i sekwestratar astaŭsia ŭ hminie. 15 h. m. sekwestratar p. Bilman byŭ adnak aryštawany i cichieńka zabrany z Mickun za defraŭdacyju (pryswajeńnie) hminnych hrošaj (byccam tolki 700 zł.). Dziŭnyja rečy bywajuć na świecie, bywaje što i złodziej dahaniaje złodzieja.

Ale kali končacca hetyja defraŭdacyi ŭ našaj hminie? Treba, kab ab hetym mocna paturbawałasia hminnaja Rada i ŭniknuła hłybiej u sprawy hminnych paradkaŭ, bo na hetym cierpić najbolš hmina.

Susied.

POLSKI POP.

Iža, Wialejskaha paw. 9 ha červienia s. h. u nas było wialikaje uračystaje świata: wyświačeńnie nowaj carkwy. Na henaje świata šmat było źjechaŭšysia świaščeńnikaŭ i polskich uradoŭcaŭ. Pryjaždžaŭ i wiedamy z pracesu Hramady świašč. Koŭš. Pakul našy sialanie asabista świašč. Koŭša nia znali, a čuli pra jaho tolki z hazet, uważali jaho za Biełarusa. Ciapier-ža, kali pryšłosia z im spatkacca, dyk sialanie našy paznali jaho jak **polskaha papa**, bo jon z sialanami hutaryŭ nie pabiełarusku, a **papolsku**. Świašč. Koŭš musić nia wiedaje, što ŭ Wialejščynie žywuć Biełarusy i što Kuraniec znachodzicca nie ŭ karonnaj Polščy, a ŭ Zachodniaj Biełarusi, bo wylezšy z wahonu ŭ Kurancy i šukajučy furmanku ŭ Iža, świašč. Koŭš da sialan hawaryŭ papolsku(!) tady, kali sialanie jamu adkazywali pabiełarusku. A moža świašč. Koŭš i susiom nia ŭmieje pa. biełarusku? Dyk jaki-ž jon pasła hetaha Biełarus? Ab biełaruskaści Kaŭša ŭ našych sialan paŭstaŭ ciapier wialiki sumliŭ, tamu nazwali jaho polskim prawasłaŭnym papom.

Iżak.

Z kraju.

Pažary. Z 17 na 18 h. m. ŭ wyniku nieaściarožnaha abychodžańnia z ahniom u chacie Ul. Mickulisa ŭ w. Brzeziny pad Aranami wybuchnuŭ pažar, jaki ŭ chutkim časie pieraniośsia na susiednija zabudawańni. U praciahu niekalkich hadzin zhareła 25 damoŭ, 17 humnaŭ z 340 pudami zbožža i kala 1000 pudoŭ bulby, 38 chlawoŭ. U chlawoch zhareła 17 świnej i niekalki cialat. Straty abličajuć na 300.000 zł.

Zabarona raspaliwańnia wohniščaŭ na paśbiščach. U suwiazi z lasnymi pažarami administracyjnyja ułady wydali zahad, jaki pradubačuje surowyja kary da 3-ch miesiacaŭ aryštu za raspaliwańnie wohniščaŭ.

Dahladać i pilnawać hetaha zahadu pawinny sołtysy i hminnyja ŭrady.

Piśmo ŭ Redakcyju.

Wielmi pawažany hram. Redaktar!

Budźcie łaskawy źmiaścić u pawažanaj Wašaj hazecie „Bieł. Krynicy" hetych niekalki słoŭ.

Miednicki Hurtok Bieł. Inst. Hasp. i Kultury ŭ niadzielu 23.VI. 29 h. ładziŭ z dapamohaj trupy Bieł. Inst. Hasp. i Kult. i arkiestru Wilenskaj Biełaruskaj Himnazii Spektakl-Wiečarynu. Na hetym miejscy wyražajem padziaku ŭspomnienaj trupie, arkiestru Wilenskaj Bieł. Himnazii, Miednickamu probašču ks. Rutkoŭskamu za wypazyčańnie doščak na scenu i ŭsim tym, katoryja ŭšanawali našu wiečarynu swajej prysutnaściaj.

Za ŭrad Miednickaha Hurtka B. I. H. i K. Staršynia (—) *A. Waškowič.*

Ab haspadarcy.

(„v“ čytajecca jak „w“)

Uwahi ab sienakosie.

Jak ab kožnaj halinie ziemlarobskiaj haspadarki, tak i ab sienakosie z pakaleńnia ŭ pakaleńnie pierachodzić vialikaje množstwa zababonnych, ničym nieapraŭdanych pohladaŭ, jakich na budučyniu treba vyścierahacca. Nazaviom dla prykładu tolki niekalki takich pamyłkovych pohladaŭ najvažniejšych.

Pieradusim pytańnie ab časie sienakosu. Pamyłkovy panuje pohlad, što čym bolš źbiarecca siena, tym lepš. Nie dacenivajecca pry hetym jakaść siena. I zdarajecca zvyčajna tak, što čałaviek źbiraje z sienažaci ćviorduju travianuju sałomu, a dumaje, što maje šmat siena. Tamu praviłam być musić, kab trava na pni nie pierastajała: jaje treba kasić u samym ćviecie i nikoli nielha dapuskać, kab trava na pni adćviła, abo jašče horš—vyśpialiła siamieńnie. Z takoha pakosu siena nia budzie, a tolki ćviordaja ździeravianieŭšaja travianaja sałoma, karmavaja vartaść jakoj nia šmat budzie roźnicca ad sałomy žytniaj. Čamu? Bo ŭsie karmavyja sučastki z pieraśpieŭšaj travy pierachodziać u travianoje siamieńnie, jakoje ŭsioroŭna nijakaj karmovaj vartaści nia maje. Akramia taho trava vyśpieŭšaja raz užo ŭ siamieńnie, hetym samym vybivajecca jak-by z sił i stanovicca *niazdolnaj* raści dalej u atavu. Usio heta pryjmajučy pad uvahu možna pryjści da vysnaŭku, što lepš daloka kasić sienažać dvojčy (na siena i na atavu) i mieć pry hetym spažyŭny z usiaho pošar, čymsia „śpialić“ sienažać, pakul jana „dobra vyraście“ i dašć šmat, ale biazcennaj travianoj sałomy.

Kasić, znača, sienažaci treba ŭ ćviecie. Ale na našych sienažaciach nieadnolkavyja rastuć travy i tamu para kaśby ich musić kiravacca tym, kali ćvije bolšaja častka travaŭ na danaj sienažaci.

Da hetkaha paradku kaśby zmušaje i stan pahody. Sprava ŭ tym, što 21-ha červienia kožnaha hodu nastaje soncazvarot, a z im zvyčajna (sioleta napr. spraŭdziłasia heta na vołas) prychodzić doždž. Voś ža—choć sioleta ŭvaha heta budzie ŭžo spoźnienaj, ale na budučyniu—skončańnie sienakosaŭ prad soncazvarotam musić być pažadańniem kožnaha ziemlaroba. Razumiejecca, što takaja rannaja kaśba pradubačuje sienažaci dobra ŭtrymanyja i z viasny hetak doŭha paśboj nia vybivanyja, jak heta, na vialiki žal, u nas amal usiudy dzieicca. Tolki rana skošanaja sienažać, daje i dobruju atavu.

Ab sušeńni siena zaznačyć tut varta hetulki, što choć i kažuć „łuhavoje siena sušycca na hrablach, a kaniušynnaje—na piarepłatach“, treba viedać, što ad praźmiernaha pieratrasańnia siena abłomlivajucca jahonyja najceńniejšyja, najspažyŭniejšyja listočki. Tamu bolš možna siena pieravaračyvać u pieršuju paru paśla skošańnia i najmienš, kali siena ŭžo dasychaje.

Sušeńnie łuhavoha siena (murohu) zvyčajna byvaje lahčejšym, čymsia sušeńnie kaniušynnaj miašanki, abo kaniušyny samoj, u jakoj drobnych listočkaŭ jošć vielmi šmat i jakija vielmi lohka i chutka abłomlivajucca, a astajucca tolki samyja biazvartasnyja ścimbury. Tamu sušyć kaniušynu treba jnakš, čymsia łuhavoje siena, a imienna: śviežuju, tolki źviaŭšuju kaniušynu treba (najlepš!) paraźviešyvać ci to na piarepłatach, ci na adumysłovych trynohach u poli datul, pakul heta kaniušyna akančalna nia vysachnie. Hetak sušycca nia tolki kaniušyna, ale i ŭsie sačystyja raściny, a pieradusim usie raściny matylkovyja i stručkovyja (haroch, sačyŭka, seradela i h. d.) Tamu piarepłaty ŭ ziemlarobskaj haspadarcy jošć snaściaj nieabchodnaj.

Inž. Ad. Klimovič.

Z Wilni.

Matura ŭ Litoŭskaj Himnazii. U hetym hodzie zdało maturu 18 abiturjentaŭ Wilenskaj litoŭskaj himnazii.

Pierawiali. Nas prosiać pawiedamić, što Dr. Stefan Rygiel dn. 22 h. m. abniaŭ stanowišča Dyrektara Uniwersyteckaj Bibliateki ŭ Waršawie i ŭwiedzieny na hetaje stanowišča Rektaram Uniwersytetu i Načalnikam addziełu Bibliatek Ministerstwa W. R. i O. P.

Ułady dawieryli tymčasowa Panu Dyrektaru Ryglu i kiraŭnictwa Publičnaj Bibliatekaj Uniwersyteckaj i Bibliatekaj im. Wrubleŭskich u Wilni.

Nawuka i parahrafy zakonaŭ. U aŭtorak 11-ha h. m. inž. J. Kamaroŭski, aŭtor i wydawiec tworaŭ „Staraja i Nowaja Wilnia“ (wydanych u 1923 h.) rabiŭ z metami nawukowymi plany wulic i całych kampleksaŭ damoŭ m. Wilni. Heta zaŭważyŭ palicyjant, jaki inž. Kamaroŭskaha aryštawaŭ i adwioŭ u kamisarjat. Tam inž. Kamaroŭskaha pieratraśli, adbirajučy ad jaho tečku z 6-ciu planami, aznačajučy ich jak tajnyja. Tymčasam hetyja-ž plany byli źmieščany ŭ nazwanaj užo knizie „St. i Now. Wilnia“ jšče ŭ 1923 h... Inžyniera Kamaroŭskaha z aryštu, praŭda, wypuścili, ale adabranych planaŭ nie wiarnuli

I hetakija trudnaści napatykaje ścisła nawukowaja praca! Sapraŭdy niezrazumieńnie.

Abwiestka.

Hetym dawodzicca da wiedama addziełaŭ i siabroŭ Tawarystwa Biełaruskae Škoły, što 9-ha lipnia 1929 h. u 10 hadzin ranicy ŭ pamiaščeńni Biełaruskaha Dabradziejnaha Tawarystwa pry Wostrabramskaj wulicy Nr. 9 adbudziecca Ahulny Schod Tawarystwa Biełaruskaje Škoły z nastupnym paradkam dnia: 1) adkryćcio schodu i wybary prezydyjumu; 2) wybary Mandatnaj Kamisii; 3) sprawazdača ab dziejalnaści T-wa; 4) dakłady z miesc; 5) prahrama pracy T-wa; 6) wybary Haloŭnaje Uprawy; 7) wybary Nahladnaje Rady; 8) biahučyja sprawy.

Kali-b dziela niaprybyćcia na Ahulny schod patrebnaha liku siabroŭ schod nie adbyŭsia, to praz dwa tydni adbudziecca paŭtorny schod z tymža paradkam dnia i ŭ tym samym pamiaščeńni, i pastanowy jaho buduć ličycca prawamocnymi niezależna ad liku sabraŭšychsia na schod siabroŭ, zhodna z § 33 statutu T-wa, dziela taho, što Kamisija nie mahła raniej dabicca piśmiennaha dazwołu ad Wilenskaha Haradzkoha Starasty na Ahulny Schod T-wa, biez jakoha, h. z. piśmiennaha dazwołu, Kamisija nia ważyłasia abjaŭlać ab Ahulnym Schodzie ŭ hazetach, kab uniknuć nieparazumieńniaŭ, jakija mieli miesca pry wyznačeńni schodu ŭ papiarednija terminy.

Dačasnaja Paŭnamocnaja Kamisija.

Wilnia. Dnia 26.VI. 1929 h.

Ad redakcyi: Źmiaščajem hetu abwiestku na prośbu Hałoŭnaj Uprawy T-wa Bieł. Škoły z dnia 26-VI s. h. Nr. 83, padpisanuju hramadzianami: Trepkaju i Šnarkiewičam.

BANK CUKROŬNICTWA

Akcyjnaja Supałka ŭ Paznani **ADDZIEŁ U WARŠAWIE**

Skład CUKRU u Wilni

wul. Sławackaha 27, u mahazynach Polskaha Lloydu.

Skład cukru ŭ Baranawičach, wul. Šasowaja 123.

Pradaža cukru hurtowa j detalična pačynajučy ad 1 miaška.

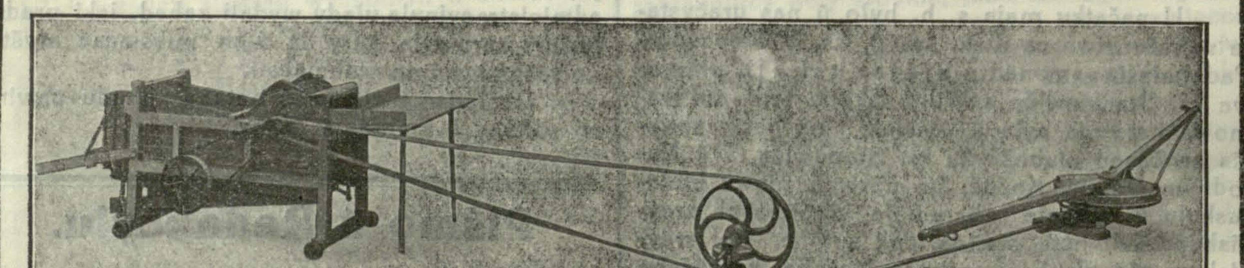

INŻYNIER JAN GUMOWSKI, Wilno, wul. Mickiewiča 7, tel. 271

Pradstaŭnictwa fabryk **„H. CEGIELSKI“** Akc. Sup. ŭ Paznani.

Lakamatywy, wahony, šasowyja walcy, lakamabili, parawyja katły, konstrukcyi, cukrawarskija aparaty, ziemlarobskija mašyny, adleŭni zieleza i stali.

Uwaha! Wialiki dachod!

Šukajucca ahienty dziela pradawańnia ziemlarobskich pryładaŭ najlepšych zahraničnych marak, pa tannych cenach. Wialiki dachod dla ahienta zapeŭnieny. Warunki i prospekty wysyłaje na žadańnie firma „KOSA“, Lwów, paštowaja skrynka Nr. 194.

Pry kupli prosim paklikacca na našu hazetu. Admin. „B. Krynicy“.

Zhublenyja dakumenty na imia Mikałaja Šyły: wajskawaja knižka, wydanaja Wilenskim P.K.U., paświedčańnie Bakštanskaj hminy, Budsłaŭskaje himnazii, Biełaruskaje seminaryi i inš. uniewažniajucca.

Zhublena wajskowaja knižka na imia Michała Kučynskaha z Hančaroŭ, paw. Lidzkaha. Znajšoŭšy knižku chaj łaskawa pieradašć jaje uładam.

Redaktar Jan Paźniak. Bieł. Druk. im Fr. Skaryny. Wilnia Ludwisarskaja 1 Wydawiec Albin Stepowič